

Målnummer:	T3032-07	Avdelning:	2
Domsnummer:			
Avgörandedatum:	2009-05-05		
Rubrik:	Aktiebolagslagens bestämmelser om styrelsens medansvar för bolagets förpliktelser omfattar alla typer av förpliktelser, även ett bolags skatteskulder. En styrelseledamot som infriar en sådan förpliktelse inträder i bolagsborgenärens ställe och kan i princip göra gällande regressrätt mot övriga i styrelsen, förutsatt att styrelseledamöterna anses som medansvariga.		
Lagrum:	• 13 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) i dess lydelse före den 1 januari 2002• 25 kap. 13 § och 18 § aktiebolagslagen (2005:551)		
Rättsfall:	NJA 1988 s. 620		

REFERAT

Sundsvalls tingsrätt

B.H. förde vid Sundsvalls tingsrätt den talan mot P.M. som framgår av tingsrättens dom.

Tingsrätten (rådmannen Sten Sikström) anförde i dom den 20 oktober 2006 bl.a.:

Bakgrund och yrkanden

B.H., P.M. och en tredje person bildade i början av 1990-talet bolaget Mico-Montage AB (fortsättningsvis bolaget). Efter en tid köpte B.H. och P.M. ut den tredje personen och dessa innehade därefter hälften var av aktierna i bolaget. De var båda styrelseledamöter och envar av dem tecknade bolagets firma. Bolaget ådrog sig ekonomiska problem. I april 1994 upprättades en kontrollbalansräkning, som utvisade att det egna kapitalet var förbrukat. Det egna kapitalet återställdes inte och bolaget blev därför skyldigt att träda i likvidation. Till följd därav aktualiserades frågan om styrelseledamöternas personliga betalningsansvar för bolagets skulder. På grund av bolagets skatteskulder ansökte kronofogdemyndigheten, under 1996, om bolagets försättning i konkurs. Vid konkursförhandling den 2 december 1996 uppgav B.H. sig vara villig att betala skatteskulden. B.H., som lånade pengar från sin mor, betalade två dagar senare eller den 4 december 1996 till kronofogdemyndigheten hela bolagets kvarstående skatteskuld, 190 000 kr.

B.H. har yrkat förpliktande för P.M. att till honom utge 95 000 kr, jämte ränta -
- -

P.M. har bestridit yrkandet, men vitsordat ränteberäkningen såsom skälig i och för sig.

Domskäl

B.H. har till stöd för sitt krav anfört följande. - Som grund för yrkandet åberopas i första hand, att B.H. och P.M. har ingått en muntlig överenskommelse, innebärande att B.H. skulle betala bolagets skuld på 190 000 kr och att P.M. därefter skulle betala hälften av beloppet, 95 000 kr, till

B.H. I andra hand har åberopats, att P.M. är solidariskt betalningsskyldig för bolagets alla skulder således även för skatteskulden på 190 000 kr; detta beroende på att bolaget underlåtit att fullgöra vad som ålegat bolaget enligt 13 kap. 2 § aktiebolagslagen, nämligen att träda i likvidation. I tredje hand har åberopats, att P.M. är solidariskt betalningsskyldig med stöd av skattelagstiftningen.

P.M. har till stöd för sitt bestridande anfört, att det inte har träffats någon muntlig överenskommelse mellan parterna, att B.H:s andrahandsgrund avseende ansvarsgenombrott inte kan åberopas mellan aktieägare, utan måste för att kunna vinna beaktande åberopas av en borgenär, och att det förhållandet att skattebetalningslagen ger det allmänna möjlighet att ålägga ett bolags ställföreträdare betalningsskyldighet för skatteskulder medför inte att den som inbetalt en skatteskuld automatiskt får regressrätt utan en förutsättning för regressrätt är att styrelseledamöterna faktiskt har ålagts betalningsskyldighet. Så har inte skett utan B.H. har frivilligt gjort en inbetalning av förfallen skatteskuld för att undgå konkurs. Han kan därför ej göra gällande att han har någon regressfordran på P.M.

B.H. har till utveckling av käromålet anfört i huvudsak följande. Överenskommelsen mellan honom och P.M. ingicks strax innan B.H. gjorde inbetalningen till skattemyndigheten. De bestämde inte några detaljer angående när återbetalningen skulle ske. - Vid årsskiftet 1996/97 hade bolaget en kassaskuld som uppgick till 192 000 kr, vilken inte hade redovisats. Skattemyndigheten såg detta som ett förbjudet lån och P.M. och B.H. påfördes hälften av beloppet vardera som inkomst av tjänst. Inkomsten skulle medföra beskattning med drygt 34 000 kr per person. Eftersom B.H. tidigare hade inbetalt i stort sett hela skuldbeloppet, för dem båda, satte skattemyndigheten ned den kvarstående skatten helt och hållet, både för B.H. och P.M. P.M. har således undgått att betala sin andel av skulden på 95 000 kr, men han har ändå fått nytta av inbetalningen eftersom den skatt som han från början påfördes bortföll helt och hållet. Detta förfarande kan inte ha skett utan att P.M. medverkat och det bekräftar att det förelegat en överenskommelse mellan parterna. - Någon ny kontrollbalansräkning upprättades inte under 1994 då det egna kapitalet var förbrukat och styrelseledamöterna blev därför personligt och solidariskt betalningsansvariga för samtliga skulder. Eftersom B.H. har betalat hela skulden är P.M. skyldig honom hälften av det inbetalade beloppet. - Enligt skattelagstiftningen föreligger personligt betalningsansvar för styrelseledamöterna för förfallna skatteskulder. B.H. har inbetalat hela skatteskulden och P.M. är därför skyldig att betala hälften av beloppet till B.H. - Med stöd att skuldebrevslagen har den som har betalat en skuld, för vilken flera personer svarar, rätt att av medgäldenären utkräva dennes andel.

P.M. har till stöd för bestridandet anfört i huvudsak följande. Det har inte träffats någon muntlig överenskommelse mellan parterna. P.M. lämnade bolaget i anslutning till konkursen och det fanns inte någon anledning för honom att försöka rädda bolaget undan konkurs. Kärandens andrahandsgrund avseende ansvarsgenombrott kan inte åberopas mellan aktieägare, utan måste för att kunna vinna beaktande åberopas av en borgenär. B.H. och P.M. har inte ålagts betalningsskyldighet mot bakgrund av ansvarsgenombrott och därför föreligger inte heller någon regressrätt gentemot P.M. Det är riktigt att skattebetalningslagen ger det allmänna möjlighet att ålägga ett bolags ställföreträdare betalningsskyldighet för skatteskulder. En förutsättning för regressrätt gentemot P.M. är att styrelseledamöterna faktiskt har ålagts betalningsskyldighet, vilket inte har skett. B.H. har frivilligt gjort en inbetalning av förfallen skatteskuld för att undgå konkurs. Detta kan inte medföra rätt för honom att kräva P.M. på hälften av beloppet. - - -

B.H. har genmält följande. - - - Det krävs inte att det finns en dom el.dyl. som ålägger betalningsskyldighet, utan det är tillräckligt att rätten kan konstatera att situationen som förelåg var sådan att styrelseledamöterna var solidariskt ansvariga. Det solidariska ansvaret är dock inte beroende av att någon

borgenär krävt betalning för sin skuld. - - -

Ingen av parterna har åberopat någon skriftlig bevisning.

Båda parter har som muntlig bevisning åberopat förhör under sanningsförsäkran med sig själva.

- - -

Tingsrättens bedömning

B.H. har hävdade att han träffat en överenskommelse med P.M. av innebörd att B.H. skulle betala bolagets skuld till staten om 190 000 kr och att P.M. därefter skulle betala hälften av beloppet, 95 000 kr, till B.H. P.M. har bestritt att det förelåg någon sådan överenskommelse. - B.H. har till stöd för att det träffats den påstådda överenskommelsen anfört att P.M. haft nytta av betalningen eftersom denne, ostridigt, erhållit skattelättnad med 34 000 kr till följd av B.H:s åtgärd. - P.M. har invänt att även om B.H:s inbetalning till skattemyndigheten skulle vara att betrakta som en s.k. interventionsbetalning kan inte, på anförda skäl, anses att regressrätt uppkommit för B.H.

Tingsrätten, som noterar att B.H. inte såsom grund för sin talan åberopat att B.H. till följd av betalningen - med stöd av reglerna om negotiorum gestio - fått en självständig regressfordran mot P.M., finner inte skäl att ytterligare behandla denna frågeställning. Den av B.H., såsom bevisfaktum, åberopade "nyttoaspekten" kommer därför endast att beaktas vid tingsrättens bedömning av frågan huruvida B.H. kan anses ha styrkt sitt påstående om angiven överenskommelse. - Tingsrätten konstaterar härvid att ord står mot ord och att B.H., utöver ovan påtalade nyttoaspekten för P.M. och dennes risk för att åläggas personligt betalningsansvar beroende på överträdelse av dåvarande 13 kap. 2 § aktiebolagslagen, inte har förebragt någon ytterligare omständighet som stöder att angivet avtal träffats mellan honom och P.M. B.H. kan därför - mot P.M:s bestämda förnekande - inte anses ha visat att påstådd överenskommelse träffats. Hans talan kan därför inte vinna bifall på denna grund.

Frågan blir då om P.M. kan åläggas betalningsskyldighet gentemot B.H. för omtvistat belopp, utifrån att dessa såsom styrelseledamöter och aktieägare, till följd av reglerna i dåvarande aktiebolagslagens 13 kap. 2 § 4 st. varit solidariskt ansvariga för bolagets förpliktelser.

Aktuellt lagrum reglerar under vilka förhållanden som styrelseledamöter/aktieägare, som brutit mot reglerna i paragrafens första och andra stycke, kan komma att drabbas av solidariskt ansvar för "förpliktelser som uppkommer för bolaget". - I målet har inte varit fråga om sådan förpliktelse för bolaget som avses i detta lagrum. B.H. kan därför inte, med framgång, såsom en regressfordran mot annan aktieägare/styrelseledamot stödja sig på detta stadgande; detta oberoende av om hans inbetalning till skattemyndigheten utgjorts av ett aktieägartillskott (villkorat eller ovillkorat) eller skett av annan nu aktuell anledning, nämligen att rädda bolaget från att försättas i konkurs. B.H:s talan kan därför inte heller bifallas på denna grund.

Tingsrätten kan i detta sammanhang inte underlåta att påpeka att även om P.M. skulle ha ansetts solidariskt ansvarig för bolagets skulder kan därav inte dras den slutsatsen att han skulle bli ansvarig för halva det belopp som B.H. inbetalt till skattemyndigheten.

Frågan blir då om B.H:s talan bör bifallas utifrån att P.M. "med stöd av skattelagstiftningen" är solidariskt betalningsskyldig för bolagets skatter och därmed även för den inbetalning som B.H. företagit till skattemyndigheten. - B.H. har till stöd för sin tredjehandsgrund åberopat 77 a § uppbördslagen och 17 kap. 17 § mervärdesskattelagen. - Han har vidare till stöd för påståendet om solidariskt ansvar anfört att 10 kap. 11 § HB, 2 § skuldebrevslagen och 3 §

lagen om införande av skuldebrevslagen, bör tillämpas.

Av B.H. åberopade lagrum reglerar situationer som på intet sätt är aktuella i förevarande tvist. Han kan därför inte heller vinna framgång till sitt yrkande med stöd av den åberopade tredjehandsgrunden.

Även i anslutning till denna grund finner tingsrätten att det inte kan underlåtas att ånyo påpeka vad som ovan angivits beträffande "ansvaret för halva det belopp som B.H. inbetalt till skattemyndigheten".

Domslut

Käromålet ogillas.

Hovrätten för Nedre Norrland

B.H. överklagade i Hovrätten för Nedre Norrland och yrkade fullt bifall till sin vid tingsrätten förda talan.

P.M. bestred ändring.

Hovrätten (hovrättsråden Susanne Hård, Karin Gustin och Anders Erlman, referent) anförde i dom den 19 juni 2007:

Utredningen i hovrätten

I hovrätten har i huvudsak samma utredning som vid tingsrätten förebringats, varvid B.H. och P.M. har hörts på nytt och därvid i allt väsentligt uppgett detsamma som antecknats i tingsrättens dom.

Grunder m.m.

I hovrätten har parterna åberopat samma grunder och omständigheter som vid tingsrätten.

B.H. har härutöver tillagt följande. Innan han erlade betalningen till kronofogdemyndigheten hade P.M. i allt fall, vid diskussioner dem emellan, insett att hans uppfattning var att de hade avtalat att P.M. senare skulle återbetala hälften av beloppet till honom. Eftersom P.M. inte gjorde någon invändning häremot är denne genom passivitet bunden av avtalet.

P.M. har hemställt att B.H. inte tillåts att åberopa denna omständighet i hovrätten eftersom den inte åberopades vid tingsrätten.

B.H. har hemställt att han tillåts åberopa omständigheten eftersom det först i hovrätten har framkommit att P.M. vidgår att diskussioner kan ha förts mellan parterna i anledning av betalningen till kronofogdemyndigheten.

Slutligen har B.H. i hovrätten anført att han redan vid tingsrätten åberopat de omständigheter som medför att P.M. i vart fall med stöd av reglerna om negotiorum gestio skall åläggas betalningsskyldighet gentemot honom samt att det ankommer på rätten att tillämpa alla i förhållande till de styrkta omständigheterna relevanta rättsreglerna och rättsfigurerna oavsett om dessa uttryckligen åberopats av parterna eller inte.

Hovrättens domskäl

I hovrätten åberopad ny omständighet

Vad B.H. har anført utgör inte giltig ursäkt för att först i hovrätten åberopa den omständigheten att P.M., vid diskussioner dem emellan, hade insett att B.H:s uppfattning var att de hade avtalat att P.M. senare till honom skulle återbetala hälften av det belopp han erlade till kronofogdemyndigheten och att P.M., eftersom han inte gjorde någon invändning häremot, därför genom passivitet är

bunden av detta avtal. Likaså har B.H. inte gjort sannolikt att han inte kunnat åberopa denna omständighet vid tingsrätten. B.H. är därför jämlikt 50 kap. 25 § 3 st. RB förhindrad att åberopa omständigheten i hovrätten.

Huvudsaken

B.H. har i första hand gjort gällande att han och P.M. träffade en överenskommelse innebärande att B.H. skulle betala bolagets skuld till staten och att P.M. därefter skulle betala hälften av beloppet till honom. Mot P.M:s bestridande har B.H. emellertid inte förmått styrka att något avtal med denna innebörd träffats mellan parterna varför hans talan inte kan vinna bifall på denna grund.

B.H. har härefter gjort gällande att P.M. skall åläggas betalningsskyldighet gentemot honom med stöd av 13 kap. 2 § 4 st. aktiebolagslagen (1975:1385) eller med stöd av 77 a § uppbördslagen (1953:272) och 17 kap. 17 § mervärdesskattelagen (1994:200). För att en solidarisk betalningsskyldighet skall uppkomma enligt något av dessa lagrum krävs emellertid att betalning skett på grund av att det har förelegat en skyldighet härtill. Visserligen har det av utredningen framkommit att B.H. och P.M. möjligen skulle ha kunnat bli betalningsskyldiga för bolagets skulder till staten med stöd av dessa regler. Då B.H. gjorde sin inbetalning till kronofogdemyndigheten förelåg dock varken för honom eller för P.M. någon skyldighet att erlägga betalning. Eftersom B.H:s betalning således var frivillig, låt vara för att undvika konkurs, kan P.M. inte heller med stöd av de åberopade lagrummen åläggas någon betalningsskyldighet gentemot honom.

B.H. har vidare gjort gällande att P.M., i vart fall analogivis, skall åläggas betalningsskyldighet gentemot honom med stöd av 10 kap. 11 § HB, 2 § lagen (1936:81) om skuldebrev och 3 § lagen (1936:82) om införande av lagen om skuldebrev. Dessa lagrum reglerar emellertid situationer då personer åtagit sig en solidarisk betalningsskyldighet, om vilket det här inte är fråga. Inte heller har det framkommit något som ger anledning att tillämpa dessa regler analogivis. Mot bakgrund härav kan P.M. således inte, vare sig analogivis eller med direkt tillämpning av dessa rättsregler, åläggas en betalningsskyldighet gentemot B.H.

Vad slutligen gäller frågan om P.M. skall åläggas betalningsskyldighet gentemot B.H. med stöd av reglerna om negotiorum gestio konstaterar hovrätten att B.H. redan vid tingsrätten åberopat sådana omständigheter att det där fanns anledning att pröva huruvida betalningsskyldighet uppkommit med stöd av denna rättsfigur. Frågan bör därför prövas i hovrätten. Huvudregeln i fråga om interventionsbetalningar är emellertid att interventionsbetalningar som görs utan uppdrag från huvudmannen inte medför regressrätt om det inte förelegat en rättslig plikt för gestor att betala (jfr NJA 1973 s. 286 och RH 1991:52). Eftersom det, såsom framgår ovan, inte funnits någon skyldighet för B.H. att betala och det i detta fall inte har framkommit något som ger anledning att frångå huvudregeln kan P.M. alltså inte heller med stöd av reglerna om negotiorum gestio åläggas någon betalningsskyldighet gentemot B.H.

Käromålet skall således, såsom tingsrätten också funnit, ogillas.

Hovrättens domslut

Hovrätten tillåter inte B.H. att åberopa den av honom först i hovrätten framlagda omständigheten att P.M., efter diskussioner dem emellan, hade insett att B.H:s uppfattning var att de hade avtalat om att P.M. senare till honom skulle återbetala hälften av det belopp som han erlade till kronofogdemyndigheten och att P.M., eftersom han inte gjorde någon invändning häremot, därför genom passivitet är bunden av detta avtal.

Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

Högsta domstolen

B.H. överklagade och yrkade fullt bifall till sin i hovrätten förda talan.

P.M. bestred ändring.

HD meddelade prövningstillstånd i målet med den begränsningen att hovrättens bedömning av förekomsten av avtal mellan B.H. och P.M. stod fast.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, rev.sekr. Dag Edvardsson, föreslog i betänkande följande dom:

Domskäl

Målet gäller huruvida B.H. kan göra gällande regressrätt gentemot P.M. på grund av att han den 4 december 1996 betalat Mico-Montage AB:s skatteskuld på 190 000 kr.

B.H. har bl.a. åberopat att han och P.M. i egenskap av styrelseledamöter var solidariskt betalningsskyldiga för bolagets skatteskuld enligt 13 kap. 2 § i den då gällande aktiebolagslagen (1975:1385). Enligt B.H. uppkom betalningsskyldigheten när han och P.M. underlät att efterfölja den bestämmelsens krav på att låta likvidera bolaget på grund av kapitalbrist.

Fråga är om tillämpning av 13 kap. 2 § aktiebolagslagen i dess lydelse enligt SFS 1991:1734 (i det följande benämnd aktiebolagslagen om inte annat anges). Paragrafen motsvaras i allt väsentligt av 25 kap. 13-20 §§ i den nu gällande aktiebolagslagen (2005:551).

Såväl den gamla som nya aktiebolagslagens bestämmelser om tvångslikvidation på grund av kapitalbrist syftar till att sätta en gräns för hur långt en förlustbringande verksamhet skall få fortsätta, innan den i bolagsborgenärernas intresse måste avbrytas genom en likvidation. Om styrelsen inte agerar efter bestämmelserna kan styrelseledamöterna bli medansvariga i förhållande till borgenärerna för de förpliktelser som bolaget ådrar sig under tid efter åsidosättandet. (Se t.ex. prop. 2000/ 01:150 s. 34 f. samt Lindskog, Aktiebolagslagen, 12:e och 13:e kapitlet. Kapitalskydd och likvidation, 2 uppl. 1995, s. 208 ff., Lindskog, Kapitalbrist i aktiebolag, Kommentarer till kap. 25:13-20 ABL, 2008, s. 15 ff. och Nerep, Aktiebolagsrättslig analys. Ett tvärsnitt av nyckelfrågor, 2003, s. 470 ff.)

Enligt fjärde stycket i 13 kap. 2 § aktiebolagslagen svarade styrelseledamöterna i ett aktiebolag solidariskt för bolagets uppkommande förpliktelser, om styrelsen underlät att fullgöra vad som ålåg den enligt första stycket i samma bestämmelse. Där föreskrevs bl.a. att styrelsen, så snart det fanns skäl att anta att bolagets eget kapital understeg hälften av det registrerade aktiekapitalet, skulle upprätta och låta revisorerna granska en särskild balansräkning (kontrollbalansräkning) och, om denna visade att bolagets eget kapital underskred den kritiska gränsen, snarast möjligt till bolagsstämma hänskjuta fråga om bolaget skulle träda i likvidation. Om bolagsstämman varken godkände en balansräkning som utvisade att det egna kapitalet uppgick till det registrerade aktiekapitalet eller beslutade om likvidation, ålåg det styrelsen att ansöka hos rätten om att bolaget skulle försättas i likvidation.

Styrelseledamöternas medansvar anses vara ett s.k. presumtionsansvar. Har den som gör gällande personligt betalningsansvar väl visat att det föreligger objektiva förutsättningar för medansvar, ankommer det alltså på den som anspråket riktas mot att visa att han eller hon inte har varit försumlig. Vid bedömningen av om en styrelseledamot har varit försumlig finns det endast i undantagsfall utrymme för att ta hänsyn till sådana faktorer som den

information som styrelseledamoten fått och hans eller hennes uppgifter i styrelsen. Det får nämligen i princip förutsättas att varje styrelseledamot har sådan kompetens att han eller hon kan bedöma om bolagets ekonomiska ställning har försämrats så mycket som anges i 13 kap. 2 § aktiebolagslagen. Varje styrelseledamot får vidare, oavsett arbetsfördelningen inom styrelsen, anses ansvarig för att styrelseuppdragets elementära uppgifter fullgörs. (Prop. 1987/88:10 s. 68 ff., jfr 8 kap. aktiebolagslagen angående styrelsens skyldigheter.)

Att ansvaret är solidariskt för styrelseledamöterna överensstämmer med huvudregeln i svensk rätt, nämligen att partspluralism på gäldenärsidan medför solidariskt ansvar. I regel följer regressrätt med sådant ansvar, jfr 2 § skuldebrevslagen (1936:81). Den inbördes fördelningen av ansvaret mellan medansvariga styrelseledamöter bör då ske efter huvudtalet, om inte särskilda omständigheter föranleder en annan bedömning (jfr Lindskog, Kapitalbrist i aktiebolag s. 198 f.).

En styrelseledamot måste anses oförhindrad att infria ett betalningskrav riktat mot bolaget, utan att frågan om medansvar först gjorts gällande från borgenärshåll. Den styrelseledamot som infriat förpliktelsen inträder i bolagsborgenärens ställe och kan göra gällande regressrätt mot övriga i styrelsen, förutsatt att styrelseledamöterna anses som medansvariga och inte kan visa någon omständighet som i det särskilda fallet medför att regressrätt inte föreligger. Det är således inte nödvändigt, såsom har påståtts i målet, att det måste vara en av bolagets borgenärer som gör gällande medansvar eller att styrelseledamöterna i ett tidigare skede ålagts ett solidariskt ansvar, för att regressrätt skall föreligga.

I förevarande mål är det ostridigt att en kontrollbalansräkning som upprättades den 30 april 1994 visade att bolagets eget kapital då var helt förbrukat. Detta förhållande var något som bolagets revisor hade särskilt framhållit i sin revisionsberättelse för 1993/94, men även i en skrivelse till styrelsen daterad den 6 juni 1995. Anförda omständigheter föranledde emellertid varken B.H. eller P.M. att vidta någon av de åtgärder som anges i 13 kap. 2 § första stycket aktiebolagslagen.

P.M. har om sin egen och B.H:s roll i bolaget anført att det var den senare som var ansvarig för administration, bokföring och likviditetshandling. Han har dock inte ens påstått att han varit förhindrad att utföra sitt uppdrag som styrelseledamot och han har inte vidtagit någon som helst åtgärd med anledning av bolagets ekonomiska situation. P.M:s passivitet kan mot bakgrund av vad som anförts ovan om vad som ankommer på en styrelseledamot inte anses vara ursäktad. P.M. har således inte visat att han inte varit försumlig.

Fråga är då när i tiden B.H. och P.M. kan anses ha varit försumliga och därmed utlöst sitt solidariska medansvar. HD har i rättsfallet NJA 1988 s. 620 uttalat att det solidariska betalningsansvaret får anses omfatta de av bolagets förbindelser som uppkommer efter det att en åtgärd skulle ha vidtagits. I doktrinen anses det att medansvarsperiodens början bör knytas till den tidpunkt när det handlande varigenom vederbörande hade undgått sitt medansvar sist skulle kunna ha utövats (Lindskog, Aktiebolagslagen, 12:e och 13:e kapitlet s. 227 och 237 ff., jfr Lindskog, Kapitalbrist i aktiebolag s. 85 och s. 146 ff.).

I målet är det ostridigt att bolagets styrelse inte har sammankallat någon bolagsstämma för behandling av likvidationsfrågan i samband med att kontrollbalansräkningen upprättades den 30 april 1994. Det sagda betyder att ansvarsperioden bör ha inträtt vid den tidpunkt då bolagsstämman senast skulle ha hållits. Då stod det klart att det förelegat en försummelse.

B.H. har gjort gällande att den solidariska betalningsskyldigheten måste ha inträtt vid i vart fall årsskiftet 1994/95. Med hänsyn till det nyss anförda torde dock ansvarsperioden ha inträtt tidigare. Trots detta skall den av B.H. anförda tidpunkten ligga till grund för den följande bedömningen.

Bestämmelserna om det aktiebolagsrättsliga medansvaret undantar inte någon typ av förpliktelser från detta ansvar. Även ett bolags skatteskulder omfattas alltså (se också Lindskog, Kapitalbrist i aktiebolag s. 168). B.H. har anfört att skatteskulden uppkom väsentligen efter bokslutsdagen den 31 augusti 1995. Den uppgiften har inte bestritts av P.M. Det får därmed anses utrett att skatteskulden, som ostridigt var förfallen när den betalades, uppkommit under medansvarsperioden.

Det anförda innebär att B.H. och P.M. var solidariskt betalningsskyldiga för skatteskulden enligt 13 kap. 2 § fjärde stycket aktiebolagslagen. B.H. kan således göra gällande regressrätt mot P.M. till följd av betalningen. Något skäl till varför parterna inte skall svara för den aktuella förpliktelsen efter huvudtalet har inte visats föreligga. Överklagandet skall därför bifallas.

Domslut

Med ändring av hovrättens dom förpliktar HD P.M. att till B.H. utge 95 000 kr jämte ränta. - - -.

HD (justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor, Ann-Christine Lindeblad, referent, Per Virdesten och Anna Skarhed) meddelade den 5 maj 2009 dom i enlighet med betänkandet.

HD:s dom meddelad: den 5 maj 2009.

Mål nr: T 3032-07.

Lagrum: 13 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) i dess lydelse före den 1 januari 2002 samt 25 kap. 13 och 18 §§ aktiebolagslagen (2005:551).

Rättsfall: NJA 1988 s. 620.

Sökord: Aktiebolagsrättsligt medansvar; Personligt betalningsansvar; Kapitalbrist; Regressrätt
